

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: V. T. N.

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 24. 4. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2023, č. j.
OAM-227/LE-BA01-HA13-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 12. 4. 2023, č. j. OAM-227/LE-BA01-HA13-2023 bylo o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen **zákon o azylu**) neuděluje.

II.

Žaloba

2. V úvodu žaloby přestřel žalobce, že o udělení mezinárodní ochrany požádal zejména proto, že pokud by se měl vrátit zpět do země původu, má důvodné obavy o svůj život a zdraví. V případě jeho návratu do Vietnamu bude nepochybně vystaven pronásledování ze strany jeho věřitelů. Žalobce vyjádřil v žalobě nesouhlas s tvrzením žalovaného stran možnosti žalobce vyhledat pomoc před lichváři u policie, aniž by sám čelili trestnímu stíhání či jiné újmě. Tato tvrzení považuje žalobce za nepravdivá především proto, že mezi obyvateli Vietnamu je obecně známo, že černé společnosti (lichváři) jsou často napojeny na veřejnoprávní orgány, přičemž se vždy obratem dozvědí o tom, že jejich dlužník se domáhá pomoci a poté se mstí. Právě obava ze msty měla žalobci zabránit v tom, aby se obrátil na příslušné orgány. Nad to, jak žalobce uvedl při jeho pohovoru dne 16. 3. 2023, se jeho manželka již na polici obrátila. Byla však hrubě odmítnuta a pomoc ani jí, ani její rodině nebyla poskytnuta. Tamní policie odmítla situaci jakkoli řešit, a to i přesto, že byla manželkou žalobce upozorněna, že dochází k vyhrožování ze strany věřitelů, a dokonce dochází k opakovaným násilným vniknutím do jejich obydli a odcizování předmětů z jejich domácnosti. Příslušné státní orgány Vietnamu odmítly poskytnout jakoukoli ochranu. Z uvedeného žalobce dovodil, že pomoc by nebyla poskytnuta ani v okamžiku, kdy by se jí domáhal přímo on sám. Dále žalobce odmítl tvrzení žalovaného, že by ho k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly výhradně ekonomické důvody. Žalobce nepopíral, že si chce v ČR najít zaměstnání, nicméně tento zájem není motivován pouhou vidinou zlepšení životní úrovně, nýbrž jednou z mála možností, jak se vyhnout závažné újmě na jeho zdraví či životě, která mu v důsledku nesplacení dluhů může být způsobena. Primárním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je tedy důvodná obava z pronásledování, které jednoznačně může vyústit v bezprostřední ohrožení zdraví či života. Žalobce se rovněž obává o svoji manželku a děti žijící ve Vietnamu, které již v minulosti jeho věřitelé navštívili. Žalobce dodal, že se v dluhové pasti ocitl nezaviněně, jelikož neměl tušení, že činnost věřitelů je ilegální. Žalobce byl názoru, že uvedl natolik závažné skutečnosti, které měly vést k udělení mezinárodní ochrany, pročez rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť ten nezohlednil a řádně neprošetřil situaci, v jaké se žalobce nachází. V návaznosti na to žalobce dovodil, že v případě návratu do země původu mu hrozí závažná újma jak na zdraví, tak na životě, což je v rozporu s § 12 zákona o azylu. K tomu žalobce dále dodal, že jestliže žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, měl se důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 Zákona o azylu. Žalobce byl také přesvědčen, že by bylo nehumánní navrátit ho nuceně do Vietnamu. Nad rámec uvedeného žalobce upozornil, že v jeho případě je splněn i důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Splnění podmínek spatřoval žalobce v důvodné obavě, že pokud by byl vrácen do Vietnamu, tak by mu hrozilo skutečné nebezpečí závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť současně v jeho situaci nepřichází možnost efektivního využití ochrany ze strany vietnamských veřejnoprávních orgánů v úvahu. Žalobce v tomto směru vyjádřil nesouhlas s tvrzením žalovaného, že měl nejdříve využít všech zákonných prostředků, které právní řád jeho vlasti k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Z usnesení NSS ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 172/2018-28, na nějž žalobce odkázal, vyplývá, že po žadateli o mezinárodní ochranu nelze požadovat, aby vyčerpал prostředky ochrany země původu, jestliže lze mít za to, že jeho rezignace na využití ochrany této země se zakládá na opodstatněné nedůvěře vůči jejím veřejnoprávním orgánům. To má být i případ žalobce, jehož nedůvěra ve vietnamské státní orgány je zcela opodstatněna obavami z jejich napojení na černé společnosti. Z výše uvedených důvodů

žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 11. 5. 2023 žalovaný nesouhlasil s námitkami žalobce, neboť nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Dle svého mínění žalovaný při rozhodování vzal v úvahu žalobcem uvedené skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům pro vydání rozhodnutí a má za to, že přijaté řešení odpovídá okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. V průběhu řízení postupoval v souladu s právními normami, jimiž je pro případ správního řízení ve věci rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu vázán. Žalovaný však neshledal žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem. K obavě žalobce z kriminálního jednání věřitelů žalovaný konstatoval, že se jedná o hrozbu ze strany soukromých osob. Za této situace má žalobce možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné vietnamské instituce. Vietnam disponuje dostatečnou legislativou v občansko-právní a trestněprávní úpravě. Oběť trestného činu lichvy není za uzavření úvěru postihována. Z uvedené informace tak vyplývá, že občané Vietnamu mají možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné státní orgány a domoci se ochrany své osoby a svých práv. Mezinárodní ochrana přitom může být žadateli poskytnuta teprve v případě, kdy mu byla odeprána ochrana země jeho státní příslušnosti či tato ochrana nebyla ze strany příslušných státních orgánů poskytnuta v odpovídající míře. Žalobce se však na příslušné orgány domovské země s žádostí o pomoc ve věci svých věřitelů neobrátil. Pokud by státní orgány země původu nebyly schopné nebo ochotné žalobci odpovídající pomoc poskytnout, tuto skutečnost by bylo možné považovat za azylově relevantní. Z Vietnamu žadatel vycestoval v březnu roku 2022, a to na základě osobního rozhodnutí, z čistě ekonomických důvodů za účelem vydělání peněz na zaplacení dluhu. Žalovaný v této souvislosti konstatoval, že žalobce nehovořil o žádných problémech ze strany vietnamských státních orgánů, které by v době před odjezdem ve své vlasti pociťoval. Důvodem jeho žádosti je snaha o legalizaci jeho dalšího pobytu v ČR, aby zde mohl zůstat a pracovat. Žalobce na území ČR pobývá již rok, ale o mezinárodní ochranu požádal až nyní po svém zadržení policií, neměl čas o ni požádat dříve, protože byl pořád v práci. Hlavním důvodem ve věci mezinárodní ochrany žalobce je tedy snaha o setrvání na českém území a legalizace jeho pobytu v ČR. Žalobce se snaží pomocí udělení mezinárodní ochrany legalizovat svůj další pobyt na území ČR, což nezakládá relevantní důvod udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalobce měl svou pobytovou situaci řešit jinou zákonnou cestou, nikoli legalizací prostřednictvím správního řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany. Pro účely legalizace pobytu na území ČR není možné zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany. Žalovaný proto považoval napadené rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné, vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci a respektující ustálenou judikaturu. Žalobní argumentace nebyla způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany jak v podobě azylu, tak doplňkové ochrany. Z výše uvedených důvodů proto žalovaný soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť byly pro takový postup splněny podmínky dle § 51 odst. 1 s.ř.s. a napadené výroky rozhodnutí správního orgánu přezkoumal v mezích žalobních bodů, přičemž se v souladu s čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany zabýval i novými skutečnostmi odpovídajícími stavu v okamžiku svého rozhodování.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Žaloba je nedůvodná.
7. Ze správního spisu zjistil soud následující. Dne 7. 3. 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 16. 3. 2023 žalobce poskytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a konkrétně sdělil, že nemá žádné náboženské ani politické přesvědčení a není členem žádné politické strany ani politické skupiny. Je ženatý, má dceru a syna (všichni st. příslušnost Vietnam). Všichni členové rodiny žijí společně ve Vietnamu. Z Vietnamu vycestoval letecky v květnu 2019 na Ukrajinu, kde měl pracovní vízum a pracovní smlouvu. Po dvou letech Ukrajinu opustil, protože mu moc neplatili, a navíc mu skončila pracovní smlouva. Následně nelegálně odjel na dva až tři měsíce do Rumunska. Poté se vrátil na Ukrajinu, kde pobýval přibližně rok a v březnu 2022 ji opustil kvůli válce a vydal se do ČR. Cítí se zdravý, nemá žádné zdravotní omezení ani zvláštní potřeby. O mezinárodní ochranu v ČR požádal z důvodu, že před odjezdem byla jeho rodina ve finanční tísní. Situaci chtěl vyřešit prací na Ukrajině. Na cestu na Ukrajinu si půjčil peníze a nyní má strach, protože nemá z čeho dluh zaplatit. O azyl žádá především z důvodu setrvání na území ČR a vydělání peněz na uhrazení svého dluhu.
8. Podle § 12 zákona o azylu „Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“
9. Dle § 14 zákona o azylu „Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“
10. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu „Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“
11. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu „Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu

svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

12. Hlavním tvrzeným důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je dle žalobce obava z jeho věřitelů – „černých“ společností, kdyby se vrátil do země původu.
13. Ve vztahu k § 12 zákona o azylu soud shodně s žalovaným konstatuje, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly být podřazeny pod zmiňované ustanovení zákona o azylu, současně s tím žalovaný uvedl, že pronásledovatelem může být ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu veřejná moc. Zákon sice připouští výjimku, kdy může být pronásledovatelem i soukromá osoba, ale to pouze za předpokladu, že pronásledovanému není veřejná moc schopna či ochotna odpovídajícím způsobem poskytnout ochranu. S ohledem na shromážděný spisový materiál je však tato možnost vyloučena. Nad to žalovaný správně zdůraznil, že žalobce se s žádostí o pomoc na příslušné orgány neobrátil a ani neprokázal, že by tyto orgány pomoc odmítly (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003). Pakliže žalobce argumentuje tím, že „černé“ společnosti jsou napojeny na státní orgány, byl rovněž tuto skutečnost povinen prokázat a nikoliv pouze tvrdit, že „mezi obyvateli Vietnamu je obecně známo“ toto napojení. Žalovaným shromážděné informace tato tvrzení vyvracejí, přičemž žalobce měl možnost se v rámci řízení o mezinárodní ochraně s nimi seznámit a rozporovat je, žalobce tak však neučinil a ani nyní nepředložil žádný průkazný argument, který by informace shromážděné žalovaným jakkoliv zpochybňoval. Stěžejním přesto zůstává, že žalobce není pronásledován z žádných důvodů taxativně předpokládaných ustanovením § 12 zákona o azylu. Uvedené závěry soudu i žalovaného dále podporuje ustálená judikatura NSS, například rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 63/2005 – 55 *„Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) není, odešel-li žadatel ze země původu pro obavy ze msty soukromé osoby (věřitele, jemuž nesplatil dluh), nadto za situace, kdy vyhrožování ani neoznámil policii a o azyl požádal v České republice teprve poté, kdy mu zde bylo uděleno správní vyhoštění.“*
14. Ve vztahu k humanitárnímu azylu se zabýval žalovaný rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, práce schopnou a zdravou osobou. Žalobcova rodina se nachází v zemi původu a na území ČR žalobce rodinné vazby nemá. Současně nemá žalobce na území ČR žádné ekonomické vazby, neboť zde nedisponuje a ani nedisponoval takovým druhem pobytového oprávnění, které by mu umožňovalo vykonávat na území ČR výdělečnou činnost. S ohledem na uvedené poté soud neshledal žalobcovu situaci za nikterak mimořádnou, potažmo zvláštního zřetele hodnou, a proto žalobci humanitární azyl, správně dle názoru soudu, žalovaný neudělil.
15. Jde-li pak o hrozící újmu ze strany soukromých osob jakožto důvodu pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, judikatura správních soudů je ustálena v tom, že je podstatné, zda v zemi původu existuje systém účinné ochrany před takovou újmou. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Pokud však informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (viz usnesení NSS č. j. 5 Azs 172/2018-28 ze dne 17. 1. 2019), tomu tak v případě žalobce však nebylo, a ten mohl vyhledat pomoc u policie, jak dokládá i Informace MZV ČR č. j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 2. 2023 k č. j. MV- 17198-1/OAM-2023, půjčky, úvěry a lichva. Z těchto podkladů tedy plyne, že ve Vietnamu existuje systém ochrany fakticky potlačující nelegální půjčování peněz. Jinou otázkou je, zda je tento systém účinný

i ve vztahu k ochraně jednotlivců. Nicméně žalobce již v řízení o žádosti uvedl, že se na policii neobrátil, aniž by s ní měl nějakou negativní zkušenost. Za toho stavu tedy při zjišťování skutkového stavu nevystaly pochybnosti o účinnosti vietnamské policie, k nimž by bylo potřeba zjišťovat další podrobnosti. Pakliže žalobce tvrdí, že se na místní policii obrátila neúspěšně jeho manželka, shoduje se soud s názorem žalovaného, že je třeba trvat na tom, aby se na policii obrátil přímo sám žalobce, který je dlužníkem a dožaduje se ochrany. Nad to soud podotýká, že žalobce v souvislosti s tvrzenou obavou ze msty neuvedl žádnou konkrétní reakci věřitelů na to, že se měla manželka žalobce údajně obrátit na policii. I tato skutečnost podporuje závěry žalovaného o důvodnosti trvání na tom, aby se žalobce nejdříve obrátil na vnitrostátní orgány, stejně jako nevyvrací informace o funkčnosti systému ochrany ve Vietnamu.

16. V tomto směru soud upozorňuje, že v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu je důkazní břemeno rozděleno mezi žalobce a správní orgán. Pasivita žalobce ve směru dokazování tak nemůže být zcela přičítána na vrub žalovanému, který dle žalobce nesprávně zjistil skutečný stav věci ve vztahu k informacím o zemi původu. Bylo na žalobci, aby označil důkazy k prokázání toho, že skutkový stav je ve Vietnamu jiný, než signalizovaly podklady žalovaného, to však neučinil. Z obecného konstatování žalobce lze usoudit, že má své tvrzení o vyloučení pomoci vietnamskou policií za notorietu. Podle § 121 občanského soudního řádu ve spoj. s § 64 s. ř. s. není třeba dokazovat skutečnosti obecně známé. Jsou jimi takové skutečnosti, které jsou známy širšímu okruhu osob a o jejichž existenci se může každý ze spolehlivých zdrojů přesvědčit i bez zvláštních odborných znalostí. Není nutné, aby takovou skutečnost každý opravdu znal; podstatná je možnost kdykoliv se bez těžkostí o existenci takové skutečnosti přesvědčit. Skutkové tvrzení žalobce o předem vyloučení ochrany od vietnamské policie, resp. státu jako takového ovšem není skutečností obecně známou ve výše uvedeném smyslu (výše cit. usnesení č. j. 9 Azs 66/2017-28 ostatně vychází z opačného skutkového závěru). Závěr o stavu ve Vietnamu proto není možno učinit bez dokazování provedeného v řízení před správním orgánem či soudem. Tvrzení žalobce tudíž není ničím jiným než předsudečným výrokem bez opory v důkazech. Za situace, kdy žalobce nesprávnost skutkových zjištění dovozoval pouze z údajné notoriety, která však notoriitou není, zjevně nemohl zpochybnit skutkový závěr žalovaného. Přezkumu takto formulovaného žalobního bodu pak nebránila ani žádná vada řízení (vizte rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 59/2019-59 ze dne 12. 11. 2019).
17. Žalobce mimo jiné rozporoval tvrzení žalovaného stran beztrestnosti osob postižených lichvou s odkazem na informace OAMP, Bezpečností a politická situace v zemi Vietnam, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 14. 6. 2022. K uvedenému soud konstatuje, že žalobce vytrhl v žalobě citovaný úryvek z kontextu tak, aby zapadala do jeho vykonstruované argumentace. Žalobcem citovaný úryvek však pojednává o skupině osob, které se nacházejí v jiném postavení než žalobce – oběť lichvy. Citovaný úryvek nepojednává o obětech lichvy poté, co vyhledali ochranu a pomoc u vnitrostátních orgánů Vietnamu, nýbrž o zadržených či zatčených policisty. Naopak v Informace MZV ČR č. j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 2. 2023 k č. j. MV- 17198-1/OAM-2023, půjčky, úvěry a lichva, konkrétně bod 11. je uvedeno, že „*oběť trestného činu lichvy není postihována za uzavření předmětného úvěru.*“ Žalobcem citovaný úryvek je tudíž jeho situaci nepřiléhavý a nezpochybňuje závěry žalovaného o existenci systému účinné ochrany.
18. Vzhledem ke všemu výše uvedenému má soud postup a závěry žalovaného za správné, neboť vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, přihlédl ke všem azylově relevantním tvrzením,

jež žalobce v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl. Současně se žalovaný dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s veškerými v úvahu přicházejícími důvody pro udělení mezinárodní ochrany, kdy neponechal žádný prostor k pochybnostem o tom, že žalobci nelze z jím uvedených důvodů mezinárodní ochranu udělit v žádné z jejích forem.

19. Soud uzavírá, že žalobce v průběhu správního řízení nesdělil žádnou skutečnost svědčící o tom, že by v jeho případě mohly být naplněny důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný tak postupoval správně, když žádost žalobce nevyhodnotil jako důvodnou a žádnou z forem mezinárodní ochrany žalobci neudělil.
20. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

VI.

Náklady řízení

21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 21. června 2023

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně